

bemutatással, új szám, A. Sorozat-

k ifjúsági előadás illivel, Szentgyörgy-Bevezető előadást (ám: 98.)

a.(Kolbay Ildikó-árival. Napi bér-9.)

helyárakkal. Kol-ozratszám: 100.) 6 ódszor. Soro-

Kolbay Ildikóval, Al. Hász Aladár-let 16. szám, C.

r.) Utána Tudós-berlet 14. szám.

ényei

épésés érdekre-eg, hol tragikus, an a Broadway

Mióta színház-adások számát, n egyfolytában nagy sikere van

a jövő hét esü-remierje: Poór-klóssy Margit,

it, Kiss Manyi, yfy László, Ke-ek, Selmei Mi-

ikóval, Mende

lárrel a vezető-este ez évad-

Hétfőn Säules-öltőnek Husvét-dramáját fog-

fordításában és négy fűszerepet

lek, Kemény egy estén lesz

vigjátékának a napok óta ké-

kes estét pre-

et óhaj, megkap-

ály J. 15. szám

nyv: assága

lei

snélküli

ló por, g területén

enia

a legjobban otváló szer,

m marja, unk az ár-L, felírásu készítője:

zsef

and 30. g 60 lefjért emény

Cenzurat: Suciu

UJ KELELET

ESZAK-POLITIKAI-NAPILAP

Szerkesztőség, kiadó- hivatal és nyomda:

Cluj-Kolozsvár, St. Baros utca (Brassai-utca) 10.

Telefon:

Szerk. és kiadóhivatal: 9-77

Előfizetők: 2-26

Egyes szám ára pályaszerkesztés és vidéken 5 lej, külföldön is 5 lej

ELOFIZETESI ARAK

Romániában

Egész évre -- 1150
Félévre -- 600
Negyedévre -- 300
Egy hónapra -- 100

Csehszlovákiában

Egy hónapra Ck 400
Egyes szám -- 300

1927 november 12 Szombat

Cluj-Kolozsvár * X évfolyam * 253. szám

5688 Chesván 17

A Dél harca Észak ellen

Az amerikai kontinens s ezzel kapcsolatban az óvilág történetében is, jelentős fordulat van kialakulóban. Mint a newyorki sajtó meglehetősen nyugtalanossággal regisztrálja, az összes közép- és délamerikai államok s ezek között legelső sorban: Brazília, Argentína, Kuba és Peru, rövidesen feladják eddigi önálló államéletüket és megteremtik a latin-amerikai köztársaságok Dél-amerikai Egyesült Államát. Kétségtelen, hogy erre a világtörténelmi jelentőségű lépésre nem minden ok nélkül szánták el magukat Dél-amerikai óriási fejlődési lehetőségekkel rendelkező államai, hanem inkább olyan kényszerítő momentumok nyomása alatt, melyek az ilyen döntő jelentőségű cselekedeteket általában inau- gurálni szokták.

Az okokra könnyen rávilágíthatunk akkor, ha figyelemmel kíséjük az egyes délamerikai államok sajtóorganumait, amelyek szinte kivétel nélkül elkeseredetten írnak az északamerikai államok kizsákmányolásáról, gazdasági és pénzügyi imperiálizmusáról, amellyel minduntalan megakasztják fejlődésükben a délamerikai álla- mokat. Különösképpen elgondolkoztató ez a heves támadó hadjárat az Unió ellen akkor, ha meg- gondoljuk, hogy éppen a pánamerikai konferencia előestéjén történik, amely a jövő évben Havan- nában, Kuba fővárosában fog lezajlani s amelyre Coolidge elnök is bejelentette részvételét.

A délamerikai államok és köztársaságok gaz- dasági és államélete még nem érkezett el a teljes kifejléséhez s csak a nemrégben Mexi- kóban lezajlott konfliktusokból tudjuk, hogy az északamerikai fináncimperiálizmus milyen szuverén jogokat arrogál magának ahhoz, hogy monopóliumokat és koncessziókat biztosítson a délamerikai államok területein. Ez ellen az imperiálizmus ellen akarnak védekezni teljes eréllyel a délamerikai latin köztársaságok, ame- lyek szétforgácsolt erőiket vélik ezáltal kon- centrálhatni — s bizonyos, hogy ha sikerül a hatalmas államszövetséget létrehozniok, ez a védekezés Északamerika Dél felé irányuló im- periálizmusát végleg le fogja törni.

Az Észak és Dél között fennálló antago- nizmus természetesen nem kizárólag gazdasági vonatkozású, hanem faji és érzelmi differen- ciákon is alapul. A spanyol, francia és portugál származású tömegekből összetevődő délamerikai köztársaságok egészen más, mindenesetre sokkal kevésbé rideg szemszögből nézik a világot, mint a puritán és képmutató északiak, akik min- deusból üzletet csinálnak s a szellemi élettől kezdve, egészen a legbonyolultabb ipari tech- nikáig, mindent elmechanizálnak. A Dél színe- sebb, forróbb, hevesebb népe mindig bizonyos averzióval nézte Észak rideg materializmusát, amelyet az a puritanizmus ruzsával próbált és próbál kendőzni.

A hangsúly azonban ebben a küzdelemben is, mint a legtöbb küzdelemben, az anyagi ér- dekeken van, érdekeken, amelyek lassan súlyos politikai ellentétekké mélyültek ki. A délame- rikai államok általában közelebb esnek az euró- pai mentalitáshoz s így a népszövetségi eszmé- hez is, mint az aranyai birtokában eltespedt és felfuvalkodott Észak, amely most már teljesen külön utakon akar haladni s Európát valóság- gal vazallusának tekinti.

Európára nézve szinte beláthatatlan jelentő- ségű a Délamerikai Egyesült Államok megala- kulása, mert valószínű, hogy Európa vezető- hatalmai ép ugy szövetségest keresnének az Unió ellen a megalakítandó Délamerikai Egyesült Ál- lamoknak, mint a jövőendő Délamerikai Egyesült Államok keresnek az orientációt az európai nagyhatalmak s főleg a Népszövetség felé.

A Délamerikai Egyesült Államok megalku- lása, amennyiben valósággá lesz, Európa szo- cialis és ipari helyzetének képét is erősen meg-

fogja változtatni. Egy hatalmas pénzügyi, gaz- dasági és politikai egységgé olvadt Délamerika szinte hatartalan gazdasági lehetőségekkel fog rendelkezni s így valószínű, hogy a természet- szerűleg kialakuló ipari fellendülés a termelési anarchiába süllyedt Európa munkástömegei ré- szére korlátlan bevándorlási lehetőségeket fog nyújtani.

A világ és főleg Európa figyelme tehát joggal fordul feszülten a Délamerikai Egyesült- Államok terve felé, amely — a délamerikai államok sajtójának egyöntetű híradata szerint — tényleg alakulóban van. Ezt az alakulást már aligha fogja északnak az a politikai sakk- huzása kontrarikirozni, hogy a készülő pán- amerikai kongresszuson Dél és Észak közös ér-

dekeinek frazeológiájával igyekezik majd han- gulatot kelteni maga mellett.

A jelek szerint még az sincs kizárva, hogy az egész pánamerikai kongresszus sikertelen- ségbe fullad, legalább is erre vall a mexikói lapoknak hallatlanul erős támadása az Unió ellen. E lapok egyöntetűen azt hangsúlyozzák, hogy Coolidge-nek, illetve az Északamerikai Egyesült Államoknak semmi keresni valója nincs a pánamerikai kongresszuson, ez a kon- gresszus kizárólag a közép- és délamerikai álla- mok kongresszusa lesz, amelyen saját sorsuk és jövőjük felett fognak független és megfeleb- bezhetetlen döntést hozni a saját erejükre ép- redt és eddig kizsákmányolt délamerikai népek. (s. l.)

A kormány hivatalos röpirata Károly extrónörökös lemondá- sának okairól és előzményeiről

— A Rador táviratiroda hivatalos jelentése —

Ma jelent meg a kormány által jelzett rö- pirat, amely a Károly herceg lemondására vonat- kozó összes aktákat tartalmazza. A brosrú- csupa nagyfotosságu politikai okmányt közöl, nem pedig bizalmas leveleket.

Az első lemondás

A brosrú többek között a következőket tartalmazza:

1918 szeptember 21-én Károly herceg Jasi- ban lemondott minden jogáról, Lambrino Zizi urnóvel átment a határon, tehát

elhagyta a háboruban levő országot, katonai parancsnokságát és külföldre menekült

az ellenséggel való megegyezés alapján. A her- ceg megnősült Odesszában a törvényes forma- ságok betartása nélkül, ellenséges szuronyok védelme alatt. Ferdinánd király egy ezredest is küldött utána, aki jó utra terelje fiát. A király írásbeli utasításai között a következőket mondja: „Mutasson rá annak a szörnyiségére, mit jelent a végleges szakítás családdal és hazával és házasságot kötni idegen földön, idegen bajonet- tek védelme alatt, amelyekkel tegnap még harcban állottunk. Ha már nincs semmi remény, hogy a herceg a való helyzetet megértse, akkor felhatalmazom Önt, hogy erőszakot alkalmazzon.“

Károly herceget visszahívták az országba, ahol a volt miniszterelnökök, így Averescu és Marghiloman azt javasolták, hogy fogadják el lemondását.

Egyedül Bratianu védte Károlyt

és azzal érvelt, hogy még nem érett és azt ki- vánta, hogy ne hozzanak visszavonhatatlan ha- tározatokat. A király ekkor 75 napi fogsággal sujtotta fiát.

Ferdinánd király megbocsát

A szaloniki-i front örvendetes eseményei arra bírták az uralkodót, hogy megbocsásson fiának, elengedje hátralevő büntetését abban a reményben, hogy a herceg jó utra tér. A ki- rály egyuttal megbizta Bratianut, hogy beszél- jen Károlyal.

Bratianunak Ferdinánd királyhoz intézett jelentése eladja, hogy a miniszterelnök meg- mondotta a hercegnek, hogy

sohasem fog uralkodhatni, ha Zizi Lambrinoval kötött házasságát nem bontja fel

és kifejtette, hogy még az ellenséghez való de- zertálása sem olyan súlyos, mint a koronától való dezertálása. Azt tanácsolta Karolynak, hallgasson szüleire. A jelentés azzal fejeződik be, hogy a herceg csökönyös és naiv, mégis rá-

hagyta magát beszélni, hogy házasságát meg- semmisítik, azzal a hátsó gondolattal, hogy ké- sőbb majd újból kezdi. Mégis — írja Bra- tianu — megvan a reményem, hogy az idő majd meghozza a gyógyulást.

A második lemondás

Ezekután 1919 január 8-án Lambrino há- zasságát megsemmisítették, Károly herceg elő- zetes írásbeli beleegyezésével. Hét hónappal a megsemmisítés után Károly következőket írta Lambrinohoz: „Ha meg is semmisítették ház- ságunkat, sohasem szüntem meg magamat fér- jednek tekinteni“. Ez az elhatározása készítette a herceget 1919 augusztus elsején arra, hogy újból írásban lemondjon összes trónörökösödési jogairól és ezt úgy a királlyal, mint a pártve- zérekkel közölte.

A lemondó levél kifejti, hogy az alkotmány alapján lemond Románia trónjának örökségéről, úgy saját, mint utódai nevében, azonban

hű szolgája marad az államnak és kardját annak szolgálatára bocsájta.

Kéri a király Ófelségét, hogy a fronton adjon neki módot hazaszeretetének bizonyítására.

„Azt hiszi Ön, hogy báb vagyok?“

A király ebben az időben Károlyt el akarta küldeni a tiszai frontra, azonban a „Monitorul Oficial“ szeptember elseji száma a király ké- résére egy kommunikét közölt, amely szerint a külföldi sajtóban a trónörökös aláírásával egy lemondólevél jelent meg, de erre vonatkozólag minden konkluzió korai a király elhatározása előtt. Erre a kommunikére válaszul

Bratianu szeptember kilencedikén az épen Magyarországon tartózkodó Ká- rolytól éleshangu levelet kapott,

amelyben a főherceg kijelenti, hogy ezt a kom- münikét, pofonnak és inzultusnak tekinti, mert a kommuniké őt, akarata ellenére, trónörökösnek tekinti. A levél azután megjegyzi még:

— Azt hiszi Ön, hogy báb vagyok, aki nem tudom, mit teszek? Nagyon téved, mert lelkiismeretemmel teljesen kibékülve tettem, amit tettem, egyévi gondolkozási időm volt és tudja meg, hogy bármilyen akadályokat is fog Ön utamba állítani, nem fogok lemondani nómról.“

Bratianu a király által jóváhagyott levélben válaszolt, mély fájdalommal adva kifejezést a herceg elhatározása fölött.

Lambrino Zizit eltávolították, miután Fer- dinánd király azt remélte, hogy a feledés és az idő majd elvégzi munkáját és javasolta fiának, hogy külföldi körutra menjen. A herceg vissza-

utasítja ezt, majd

Iovaglás közben történt balesetet színelve, saját lábába lőtt.

Végül mégis meghagyta magát győzni és világszerte utra ment, majd visszaérkezése után, 1920 március 10-én nőül vette Elena görög királyi hercegnőt.

Cherchez la femme

1925 decemberében Károly hercegnek nyilvános viszonya volt Lupescu-Wolf asszonnyal, egy kapitány feleségével. Ez a dolog arra bírta Ferdinánd királyt, hogy ismételtelen megintse és felszólítsa, vessen véget ennek a viszonyoknak, amely a királyi palota szomszédságában ütött fészket és így a királyi család nyugalma és presztizsét veszélyezteti.

Hogy a herceget ettől a nőtől elválassza, Ferdinánd király elküldte Károlyt Alexandra angol királyné temetésére. Becsületszavát vette, hogy visszatér Bukarestbe még a karácsonyi ünnepek előtt.

A harmadik és negyedik lemondás

Károly herceg azonban, miután külföldön találkozott Lupescunéval, 1925 december 12-én Velencéből a következő levelet intézte Ferdinánd királyhoz:

„Sire! Kérem, fogadja el e nyilatkozatomat, amellyel lemondok összes jogaimról, mint Románia trónörököse. Ez visszavonhatatlan elhatározásom, hogy a jövőben ne keletkezzék valamilyen kellemetlenség, kérem, rendelje el, hogy töröljenek a királyi család tagjai közül és adjanak más nevet, hogy az alatt új polgári pályát választhassak magamnak. Ezzel kijelentem, hogy nem leszek soha semmiféle igényem jogaimra, amelyekről önszántamból lemondtam és kötelezem magam mindenki megnyugtására, hogy 10 évig nem térek vissza az országba az arra jogosítottak hívása és a király felhatalmazása nélkül.“

A január negyedik koronatanács

Ferdinánd király erre Milanóba küldte Hiutu marsallt, a királyi ház miniszterét azzal a megbízással, vegye rá a herceget, hogy vonja vissza elhatározását. Mária királyné és a királyi család többi tagjai is ilyenértelmű levelet írtak Károlynak, de minden hiába. A herceg Itáliában maradt Lupescuné társaságában, az udvari miniszter pedig válaszul elhozta a negyedik és formailag is megfelelő lemondó nyilatkozatot, amelyre a január 4-iki koronatanács következett.

Egy hónappal régebben proklamálása után a patriarcha Milanóból levelet kapott Károly aláírással és a következő tartalommal:

Február másodikán Szentséged és sokan mások annak a véleményüknek adtak kifejezést, hogy én egy komplott áldozata lettem és kényszerítettek az ismert lépés megtételére. Biztosíthatom Szentségedet, hogy egyedül a saját akaratom után indultam és teljesen tudatában voltam annak, amit tettem. Ajánlom mindenkinek, hogy szilárd fáként álljanak az uralkodó körül a nemzeti egység szimbólumaként, mert senki sem szereti jobban Romániát, mint a király és a királyné. Kérem, egyesüljenek a király körül, fiam és anyja körül, akikért egy egész nemzet szíve törőn ver. Károly.“

A dinasztia véglegesnek tekint a helyzetet

A röpirat ezután közli Ferdinánd királynak Averescu tábornokhoz intézett levelét, amely megerősíti, hogy a dinasztia véglegesnek tekint a helyzetet, közli a végrendelet határozmányait, továbbá Ferdinánd királynak halála előtt Bratianuhoz intézett levelét, amely annak idején publikálva is lett, arra az esetre, amennyiben a királyi ház által július 4-én Párisba küldött tábornok nem hozza a volt trónörökösöt olyan nyilatkozatot, amely az előzőket megerősítené. A tábornok magával vitte Bratianu miniszterelnöknek levelét is, amely így kezdődik: „Nem a miniszterelnök ir, hanem egy ember, aki életének nagyrészét a Te környezetében töltötte, olyan érzelmekkel, amilyenek a királyi család legelső képviselőjét megilletik.“ A levél ezután rámutat arra, hogy Bratianu több ízben le akarta beszélni Károlyt a lemondásról, kéri azonban, hogy miután befejezett tények történtek, az extrónörökös dezavualjon minden

Harisnya olcsóbb

már nem lehet, **SIPOS** árusítja. Cluj, Ferdinand király-ut 8. szám.

olyan agitációt, amely csak kompromittálná őt,

aki hosszú ideig Románia legnagyobb reménye volt. Hazájának még egy nagy szolgálatot

A kormány röpirata a parlament előtt

Bukarest, nov. 11. (Rador). A kamara mai ülésén Macarescu a Károly-ügy brosúrájával kapcsolatban szólal fel és kifejti, hogy míg a cenzura tiltja az alkotmányos rend kérdésével való foglalkozást, addig a broszúra kizárólag arról szól.

Duca belügyminiszter kifejti, hogy a röpirat mindazokat az okmányokat tartalmazza, amelyek a befejezett tényt létrehozták.

Duca személyes kérdésben előadja ezután, hogy Joaimescu azelőtt liberális képviselő volt, aki a megszállott területen maradt, a németektől elfogadta a buzaui primári állást, a bukaresti németbarát „Luminában“ dolgozott és egy ottani interjúban megígálta a királyt és a hadsereget, hazaárulást követve el Stereával együtt és pénzt fogadott el a

tehet és ezzel az összes jó románok legmélyebb háláját fogja kiérdemelni, akik örökké sajnálni fogják, amiért Károly lemondott arról, hogy hazájuk trónjára kerüljön.

németektől. Mindezekért kizárták a liberális pártból, mire nemzeti parasztpárti vezér lett belőle.

Joaimescu válaszolni akar, mire a kamara: Le az árulóval kiáltásokkal elhallgattatja. Nagy zaj tör ki, az elnök kénytelen az ülést felfüggeszteni. Szünet után Joaimescu védekezik, kifejti magatartását a kisajátítás és az általános választójog kérdésében és megállapítja, hogy ezért kellett a liberális pártból távoznia.

Duca belügyminiszter: Joaimescu siralmas védekezése után közlöm, hogy végeztem ezzel az urral. Pella előadó ezután felolvassa a rendtörvény megszigorításáról szóló javaslatot.

Dr. R. Joaimescu a nemzeti parasztpárt nevében támadja a javaslatot, amely alkotmányellenes.

A Manoilescu-per tárgyalásának második napja

(Bucuresti—Bukarest, november 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Manoilescu-per mai tárgyalását reggel fél kilenckor nyitotta meg Vladescu ezredes, a bukaresti hadbíró elnöke. Alighogy bevezetik Manoilescut, az elnök székkel kínálta meg, ami a védők és a hallgatóság körében nagy feltűnést keltett. Altalában meg lehet állapítani, hogy a tegnapi hivatalos szigorral szemben a hadbíró egy volt helyettes miniszternek kijáró udvariassággal kezeli Manoilescut. Jellemző erre például az is, hogy szokás szerint eddig minden vádlottat a tárgyalás után gyűjtőautón visszavitték Jilavára, de Popescu-Sanitaru tábornok hadtestparancsnok rendelkezése Manoilescut nem viszik vissza a fegyházba, hanem

csinos szobát rendeztek be számára a hadbíró épületében,

azonkívül a tárgyalási szünetek alatt Manoilescu szabadon járhat-kelhet a teremben és általában az egész hadbíró épületében igen előzékeny vele szemben.

Illetékességi kifogások pergőtüzében

A mai tárgyaláson az egész délelőtt illetékességi kifogásokkal telt el. Még mielőtt Carapancea ezredes-ügyész a vádiratot felolvashatta volna, szólásra emelkedett Teodoreanu védő és bejelentette, hogy az 1916-os katonai törvénykönyv 78. és 80-ik paragrafusára nem vonatkozhatik olyan perekre, amelyeknek kimondottan politikai jellegük van. A bíróság visszavonult és hosszasan tanácskozott.

Szünet alatt Manoilescu a rácson át fesztelentül és zavartalanul beszélget a védőkkel.

Az újságírókkal is vált néhány szót, de nem a perrel és a vele összefüggésben levő politikai dolgokról beszél, hanem egyszerű, mindennapi ügyekről, reminiscenciákat említ fel, családjáról érdeklődik, mintha egyáltalában nem is lenne szó politikai természetű dolgokról.

„Ne tessék viccelődni!“

Tíz órakor bejön újból a bíróság és Vladescu elnök kihirdeti, hogy négy szavazattal egy ellenében az illetékesség elűz emelt kifogást visszautasították.

Teodoreanu ezután megadja Manoilescu lemondásának körülményeit szóval. Megállapítja, hogy a letartóztatás bírói rendelkezés nélkül történt és ez a tény bizonyosan ütközik az alkotmány szellemébe.

Mondja ki a bíróság, hogy a letartóztatás törvénytelenül történt.

— Mi ellen követett el vétséget Manoilescu? — teszi fel a kérdést Teodoreanu. A konkrét vád szerint levelet hozott Párisból a politikai pártok vezetőinek. Ez a ténykedése képezi a vádnak tulajdonképeni gerincét, mert mindaz, amit azelőtt és ezenkívül tett, az nem meríti ki az államellenes izgatásnak, vagy cselekedetnek a tényálladkát.

— Levelet hozott? Ez bűncselekmény? Ezért vonják felelősségre őt a büntetőtörvény alapján? Igaz, hogy ez is vétség, mert megkárosította a postát. De

legfeljebb a posta perelhetne volna be a bélyegtaxák erejéig,

semmiesetre sem vonható azonban felelősségre bűnügyi alapon.

Carapancea ügyész erre idegesen felugrik és rászól az ügyvédekre:

— Kérem ne csináljanak tragikomédiát az ügyből. Ne vicceljenek!

Ki képviseli a népszuverenitást?

Joaimescu Pompiliu szintén a kompetencia

Motto:
Zongoravétel
bizalom dolga

Legnagyobb garancia erre az 58 év óta fennálló

Triska I. cég

künnő hírneve, mint egyetlen és legnagyobb szaküzlet Erdélyben. — Förster világ-márka vezérképviselése.

Zongorák

kaphatók hosszabb részletfizetési feltétellel mellett is. Cluj, Str. Saguna 14. Telefonszám 4-19.

Anya és gyermeke Höfer-szappant használ. Lugmentes, nem ártalmas

kérdését teszi szóvá és ismerteti, hogy Romániában még hasonló eljárásra példa nem volt. Vigyázzon a hadbíró, hogy ítékezésével precedenst teremtsen és ha a törvénytelen ség sorát talán akaratosan is megnyitja, a felelősséget el nem háríthatja.

Vasiliu-Cluj morális szempontból boncolja az illetékeség kérdését.

— A pernek a jellege olyan, hogy abban csak polgári bíróság ítélezhetik. A per anyagát a vádirat szerint is olyan kérdés képezi, amely a nép szuverénitásával van kapcsolatban. Ilyen kérdésekben a hadbíró semmiesetre sem lehet illetékes, csak a polgári törvényszék, amely öre és letéteményese a népkarantnak.

Az egész világ figyeli a pert

Cogonatu jasi ügyvéd, volt képviselő Vasiliu felszólalására megjegyzi, hogy a hadbíró pártatlanságát és törvénytiszteletét senki sem vonja kétségbe, még kevésbé a hadbíró morális alapját.

Az azonban, hogy a perben katonai bíróság ítélezik, beleütközik a büntetőtörvénykönyv 105. §-ába.

Manoilescu felett ilyen formában ítélezni nem lehet.

— Ne felejtsek el az urak, — mondja — hogy Manoilescu mégis csak miniszter volt, az ország egyik legmagasabb funkcionáriusa, aki néhány hónappal ezelőtt még szinte teljhatalmulag intézkedett a pénzügyek felett, intézte tehát az ország legfontosabb életmegnyilvánulását. Mint pénzügyi államtitkár összeköttetésben állott az egész világgal. Külföldön nagytekintélyű politikusok barátságával dicsekedhetik. Most, hogy bíróság elé állították és pedig hadbíró elé, oda, ahol a kémek és a katonaszökevények felett szoktak ítélezni, az egész világ idefigyel. Tudom, hogy a bíróság megteszi kötelességét és hogy pártatlan lesz. Mondja ki azonban, hogy az előbb felsorolt okokból a per tárgyalására illetéktelen és adja át a bíró szerepét polgári törvényszéknek, amely kevesebb feltűnéssel fogja megállapítani, bűnös-e Manoilescu, avagy sem?

A bíróság újból visszavonult határozatra. Tíz perc múlva

elhangzik harmadszor, hogy a tanács négy szavazattal egy ellenében magát illetékesnek tartja a per letárgyalására.

Hol kezdődött a bűncselekmény?

Homoriceanu védő most más alapon kifogásolja a bíróság illetékeségét. A deliktumot a határon túl követték el, vagy legfeljebb abban a pillanatban, amikor Manoilescu átlépte a határt, tehát a Tömösre nézve illetékes brassói, vagy pedig

a határra kompetens kolozsvári hadbírósnál kellene az eljárást folytatni.

Hivatkozik a Semmitőszéknek Dobrogeanu Gheara ügyében hozott döntésére, amely megsemmisíti a bukaresti hadbíró ítéletét, mert Dobrogeanu Busteniben követte el a terhére rótt deliktumot.

Carapancea ügyész rámutat arra, hogy a deliktum elkövetése Bukarestben kezdődött meg még az elutazás előtt. Ezt a hatóságok tudták és a bukaresti ügyészség volt az első, amely értesülést szerzett erről, ezért tehát a bukaresti hadbíró illetékes.

Butor-

árleszállításra

határoztuk el magunkat, hogy üzemünk munkáit foglalkoztatásunk, ha tehát Bösendorfer, Stingl, Wirt, Productivgenossenschaft és Hoffmann zongorát pianinót,

akar vásárolni, ne sajnálja az utat Marosvásárhelyre és tekintse meg

Székely és Rétí

butorgyár Rt.

hatalmas raktárait. Hiteles egyéneknek kedvező fizetési feltételek.

Trancha Jasi és Rautu őrnagy újabb kifogásokkal élnek. Utóbbtól az elnök megvonja a szót, mert eltért a tárgytól, majd az ülést felfüggeszti.

Averescu védőbeszéde

A tárgyalás újból megnyitása után Averescu tábornok beszélt, kijelentve, nemcsak azért védi Manoilescut, mert politikai barátja, hanem személyes kapcsolataikért is, mert ismeri, becsüli és szereti a vádlottat. Kérdezi,

miért nem tartóztatták le Manoilescut

Manoilescu szenzációs vallomása

»Nem akartam felforgatni a monarchikus rendet«

még Bukarestben elutazása előtt,

ha az ügyészség már tudta, hogy bűncselekményt akar elkövetni? Averescu hozzátette, hogy jól tudja, miért nem tartóztatták le a vádlottat már a határon és miért hagyták Tömösön utazni.

Averescu után újból visszavonult a hadbíró, majd rövidesen kihirdette végzését, amely szerint kimondja illetékeségét a perben és elveti az összes kifogásokat.

Vladescu elnök ezzel a tárgyalás folytatását délutánra halasztja.

Ki jelentette fel Manoilescut?

Bukarestben már napok óta suttogták, hogy Manoilescut a hatóságoknál Papacostea, a postai vezérigazgatója, Averescu generális politikai titkára jelentette fel. Az „Adeverul” száma erről az eddig titokban suttogott hírről részletes tudósítást közöl. Manoilescuné lakásán több politikus gyűlt össze és többek között megjelent Papacostea is. Manoilescuné odafordult Papacosteához:

— A férjem érkezéséről csak hárman tudunk, Averescu generális, én és ön. A generális

kétségtelen nem volt áruló, én szintén nem lehettem és így csak Ön lehetett az, aki a hatóságoknál feljelentette Mihályt.

Es az energikus asszony ott az összegyűlt vendégek előtt kétszer pofonütötte a férje — egyik legbizalmasabb barátját. Vajjon megérdemelte-e Papacostea ezt a nem mindennapos fenyegetést? Tény az, hogy Papacostea Averescu generális politikai titkára — a liberális párt segítségével nyerte el a durostori mandátumot.

Egy angol hadirokkant visszaküldte Baldwinnak kitüntetését, mert a zálogházban nem adtak értük semmit

H. G. Wells fellépett munkáspárti programmal képviselőnek, de visszavonta jelöltségét

London, nov. 11. Az angol alsóházban tegnap megkapó drámai jelenet játszódott le, amely nemcsak szokatlanságával döbbenetbe hozta a képviselőket, hanem szinte forradalmi ízű szimbolizmusával is. Egy munkáspárti képviselő a parlament ülésén napirend előtt szólásra emelkedett és rendkívül emelkedett hangon a következőket mondotta:

— Egy hadirokkant angol állampolgár, akinek szenvedéséért a haza azzal fizet, hogy még munkához sem juttatja, megbízott azzal, hogy összes kitüntetését, amelyeket az yperni pokolban tanúsított hősiesség magatartásával szerzett, juttassam vissza Baldwin miniszterelnöknek, a konzervatív párt vezérének s tudassam vele, hogy ezt azért teszi, mert a kitüntetésre a zálogházban egy fityinget sem adnak.

A munkáspárti képviselő tüntető és rendkívül sok szociális tendenciával elhangzott szavainál Bald-

win miniszterelnök nem volt jelen az ülésen, miért is a képviselő az egész Ház szemeláttára, Baldwin miniszterelnök asztalához ment és letette arra a kitüntetését.

A kormánypárti padosorokban egyetlen szó, vagy moraj nem jelezte a tetszést, vagy a nemtetszést, csupán a munkáspárt padosorai felől hangzottak éles megjegyzések és felszisszenések. Az angol lapok a rendkívüli eseményt kivétel nélkül hosszán és különböző reflexiókat fűzve hozzá, kommentálják.

London, nov. 11. H. G. Wells, az ismert nevével nagy angol író, mint az angol munkáspárt jelöltje, képviselőjelöltként lépett fel Southenben, de mikor arról értesült, hogy a kerületben a liberális párt is jelöltet állított, visszalépett jelöltségétől, azzal a megindokolással, hogy egy választókerületben elegendő, ha csak egy baloldali jelölt küzd a mandátumért.

bb

Ferdinand
8. szám.

ának legmélyebb
k örökké sajnálni
adott arról, hogy

t előtt

a liberális pártból,
lett belőle.

re a kamara: La
attatja. Nagy zaj
lést felfüggeszteni.
k, kifejté magatar-
s választójog kér-
zért kellett a libe-

tescu siralmas vé-
ztem ezzel az urral.
ssa a rendtörvény

parasztpárt nevé-
alkotmányellenes.

napja

gy a letartóz-
történt.

éget Manoilescu?
n. A konkrét vád
sból a politikai
ykedése képezi a
t, mert mindaz,
t, az nem meríti
vagy cselekedet-

bűncselekmény?
büntetőtörvény
ég, mert megká-

ette volna be
jéig.

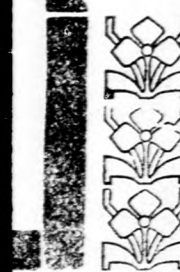
ban felelősségre

gesen felugrik és

ragikomédiát az

pszuverénitást?

a kompetencia

v óta fennálló

Cég

en és legna-
örster világ-
te.

ák

letfizetési
Saguna 14.

rtalmas

Egy francia szenátor és polgármester is helyet foglal Blumenstein büntársai között

A berlini tőzsdén felfüggesztik a magyar járadékkötvények jegyzését. Blumenstein 15 millió dolláros vagyona fedezi úgy az osztrák, mint a magyar kormány kárait

(Berlin, nov. 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) A magyar kötvényhamisítási ügy hullámai külföldön is magasra tornyosulnak. A berlini tőzsze vezetősége az ügygel kapcsolatban rendkívüli intézkedéseket fogantatott. Arról is szó esett, hogy a magyar járadékok jegyzését a berlini tőzsdén egyelőre felfüggesztik.

A budapesti rendőrség holnap délelőttre beidézte egy tőzsdebizományos cég tagjait, mert a cégről megállapították, hogy összeköttetésben állott Blumensteinekkel. A cég kiépített hálózatla rendelkezik és futárszolgálatot tartott fenn Páris és Budapest között. Hír szerint a hamisítványok egyrésze Magyarországról került Párisba, ahol megfelelően preparálták azokat és értékesítették.

Bécs, nov. 11. A „Neues Wiener Journal“ Berlinből arról értesül, hogy Blumenstein büntársai között egy francia szenátor: Reynauld és Douville francia város polgármestere is szerepel. Reynauld Doumergue köztársasági elnök baráti köréhez tartozik.

Bécs, nov. 11. A bécsi rendőrség saját hatáskörében lefoglalta Blumensteinnek a Vehrkers-bankban letétjét, mivel eddig Párisból nem érkezett utasítás a letét lefoglalására. A reggeli párisi lapok közülől lévő újabb letartóztatásokról számolnak be. A Blumenstein letétjeiként kezelt és lefoglalt állampapírok meghaladják a 100 ezer darabot. Általában azt hiszik, hogy a bankár ezeket a papírokat repülőgépen csempészte át a határon, mert lehetetlennek képzeli el, hogy másként át tudta volna játszani őket a határrendőrségeken.

Az „Europa Presse“ értesülése szerint a kötvényhamisítási perbe belekevert francia szenátor és polgármester azzal védekeznek, hogy jóhiszeműen keveredtek az ügybe és csupán tisztviselőik áldozatai.

Elveszett a zálogházban egy kolozsvári leány menyasszonyi kelengyéje

Egy kolozsvári gépirónó tragédiája

(Cluj-Kolozsvár, november 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári rendőrség büntügyi osztályához újabb feljelentés futott be a kolozsvári zálogházak uzsorája ellen. Isten a megmondhatója, hányadik panasz arról, hogy a zálogházak kiuzsorázzák azokat a szerencsétleneket, akiket a helyzet arra kényszerít, hogy megjárják a nyomornak ezt a szomorú kánosz-száját. A panaszokból azonban egyszerű aktaszám lett az idők során, a zálogházak nyugodtan szedik tovább a sokszoros kamatokat.

Egy újabb áldozat

Ugy gondoljuk, kötelességünk minden tudomásunkra kerülő visszaélésekről beszámolni a nagy nyilvánosság előtt. Egyik sajtókampány a másikat követte, de talán még annyi eredménye sem volt, mint a pusztába kiáltott szónak. A zálogosok nem hagyják magukat „terrorizálni“. Mi pedig teljesítjük tovább kötelességünket. Jelentjük, hogy a kolozsvári zálogházak harcterének újabb áldozata van. Az áldozat egy halkszavu és munkás gépirónó, akitől a férjhezmenés lehetőségeit, egy nyugodtabb és boldogabb jövő pespektíváit rabolta el egyik zálogintézet. „Elvesztették“ azt, ami a szerencsétlen teremtés számára még értékes maradt. A gépirónó büntvádi feljelentést tett.

Ma délelőtt megjelent a kolozsvári rendőrség büntügyi osztályán F. Márta gépirónó, egy valamikor nyugodtabb napokat látott kolozsvári uricsalád gyermeke. Az egyszerű, fekete ruhába öltözött lány türelmesen várt a rendőrtiszt szobájában, míg sorra került.

1 öl tüzifa 950 L.

II. oszt. hasábos 4 m³. tüzelésre kitértően alkalmas. Házhozszállítva. II. oszt. búk és tölgy felaprítva, házhozszállítva 100 kgr.-ként 79 lei. — I. oszt. búk hasáb és hántottfa úgy aprított, mint öles tételekben a legolcsóbb napi árban kapható Krausz Viktor, Str. Chinteu 1-3. Telef. 423

A „Neues Wiener Journal“ egyik cikkével kapcsolatban a panamába belekeverni igyekezik az egyik Párisban élő magyar tisztviselőt is. Ezzel kapcsolatban a magyar távirati iroda hivatalosan közli, hogy ez a híradás valótlan és nem egyéb rosszakaratu, magyarellenes tendenciájú híresztelésnél.

Bécs, nov. 11. Az osztrák kormány a magyar kormánytól teljesen függetlenül, Párisba külön büntvádi eljárást indított Blumenstein ellen, abban a feltevésben, hogy Blumenstein minden valószínűség szerint az osztrák államkincstárt is megkárosította. A bécsi rendőrség nyolcmillió svájci frankot vett zár alá a Verkehrsbanknál Blumenstein letétjéből. Károk, az egyes híradások szerint, melyek a bécsi tőzsdéről származnak, nem érhetik sem magyar, sem az osztrák államkincstárt, mert Blumenstein 15 millió dollárra becsülhető vagyonából minden kár megtérül. Blumenstein ügyvédje bejelentette a rendőrségen, hogy ügyfele teljes vagyonával kezelskedik a kárért, akiért két dúsgazdag szeszgyáros fivére is garanciát vállal.

Páris, november 11. A rendőrség a magyar aranyjáradékkötvények hamis lebélyegzése ügyében tovább folytatja a nyomozást. Legutóbb a vidéki városokban két házkutatást tartottak, mert azt hiszik, hogy itt voltak a családok központjai.

A sajtó élénken foglalkozik a hamisítással. Az „Echo de Paris“ Berlinből arról értesül, hogy Blumensteinék ottani sikertelenségük után jöttek át Franciaországba, de Berlinben még mindig nagymennyiségű hamisítványok vannak forgalomban. Blumenstein első bőröndjét, melyben az első transzport kötvényét hozta, Párisban annak idején lefoglalták, majd magas közbenjárásra visszaadták.

OSZTRÁK OSZTÁLYSORSJÁTEK.
100.000 sorsjegy, 50.000 nyeremény
A lehető legnagyobb nyeremény:
18.000.000
(Tízennyolc millió Lei.)
Jutalom és nyeremények:
12.000.000
6.000.000
2.400.000
1.800.000
1.500.000
stb. összesen közel
260 millió Lei.
Azonnali kifizetés készpénzben átutalással van biztosítva!
Nincs nyereményilleték, általában semmiféle levonás!
Az összes sorsjegyek fele nyer!
Sorsjegyeket:
egész 800 Lei, fél 400 Lei, negyed 200 Lei.
ajánl és küld a népszerű bankhoz
FRITZ DÖRGE
Wien 118. Kärntner Str. 43.
Megrendelés a központosított nemzetközi posta-
utalvány szelvényén november 22-ig eszkezelendő.

megjelentek az Iliescu-zálogházban, hogy kiváltásá F. Márta kelengyéjét.

A naftalinszagu zálogház pultja mögöl viszszadobták a cédulát.

— Nagyon sajnáljuk, de csak az édesanyjának személyesen adhatjuk ki:

— De hiszen az anyám nem él már — replikázott kétségbeesetten a gépirónó.

— Hozzon róla bizonyítványt.

Ismét eltelt néhány nap, míg sikerült hivatalos bizonyítványt szerezni arról, hogy F. Márta anyja nincs már az élők sorában.

A kelengye elveszett

A cédula ezután hosszú ideig időzött a pulton belül. A kisasszony, a szolgál és a tulajdonos összeszegtak. Végül egy olyan mozdulat kíséretében, amely talán sajnálkozást kíván kifejezni, kiszólt az egyik:

— A kelengye elveszett.

Hogy hogyan vész el az efféle holmi a zálogházakban, azt mindenki tudja, aki valamenynyire is ismerős a kolozsvári zálogházak dzsungeljében.

— És most mit tegyek, — kérdezte a gépirónó — aki egyszerre elveszni látott mindent maga körül.

A zálogháztulajdonos kijelentette, hogy lemond arról az összegről, amelyet három évvel ezelőtt a tárgyért kifizetett. Sőt hajlandó arról is tárgyalni, hogy a kelengye akkori értékének megfelelően valami kártérítést fizessen. Felajánlott valami neveltséges összeget. Amivel ma talán egy méter vásznat lehet vásárolni.

Szankciókat kérünk

F. Márta nem fogadta el az ajánlatot és a rendőrséghez fordult segítségért. A feljelentésről jegyzőkönyvet vettek fel az esetről. Várjuk, hogy a szerencsétlen gépirónó tragédiája fölött szigorú vizsgálat induljon meg, amely nem fog egyszerű aktaszámmá egyszerűsödni. (k. r.)

TUNGSRAM RÁDIOCSŐ

A LEGTÖKÉLETESÉBB!

Hirdessen az Uj Keletben

A sokkal ember ismert ban is kap érdeke leguja

A Páris „bankár“ életutjára. dekes fam örökölve később egy szlovákiai

Blumen ket monda vasutállomá egy kézzel magányos kat és egy híres evő Pesten, rést zett híres egy esetbe

A Józsn ugyszintén de amikor egy nagyo már komol az erejéből nösság kiz

Soha e pálinkához az ő konj vonult és kán vissza ideig külf szülővárosá mellett el

a kivételes ték a szes a cukorra cukorgyár nek régebb igazgatóg. nagyon ala menstein el cukorfogyatul Privig lanul jócsk

De me a keresetdett, söt szani. A Mert akko Berlinben üzletekkel vezet nag érdeklődés vett és az

A szilárd börzéken. egyenesen szilárdulás Akkor háza Bécs város nem velőintézet léltetön l

dagság ma helyzetben előtt gyak — A

dennek h csak így l Azért ne azért veszá a szegény

Minden lestabilizál ördöge, ug gedett me Castiglioni gére pályá gok börzészükségese titotta. Itt nem bold magyar á országban ezzel akar

Tavaly ben. Blum — Ide lond, aki Amikor energiákat sére, amik

Blumenstein

A magyar állampapírokkal történt csalásokkal kapcsolatban az Európa „leghíresebb” embere Blumenstein József bankár. Egy közismert kolozsvári nagykereskedő, aki ifjúkorában iskolatársa volt Blumensteinnek és később is kapcsolatot tartott fenn vele, a következő érdekes jellemzést közli a párisi Santé-fogház legújabb lakójáról:

A Párisban letartóztatott Blumenstein József „bankár” nem a banktisztviselői pályán indult életútjára. Blumenstein Józsi egy küzködő, érdekes familiából szakadt ki, igen sok vonást örökölve nagyerejű apjától, aki korcsmáros volt, később egy kisebb szeszgyár tulajdonosa a cseh-szlovákiai Érsekújváron.

Blumenstein bácsi fizikai erejéről ma is regéket mondanak azon a vidéken. Ha kiment a vasútállomásra azzal szórakozott, hogy a hajtányt egy kézzel kilendítette a sinekről, vagy egy-egy magányos vasuti kocsi elkergette a munkásokat és egyedül gördítette célja felé. Azonfelül híres evő volt és jó éveiben, ha dolga akadt Pesten, résztvett az Országvendéglőben rendezett híres falatozó-versenyeken, amikor is nem egy esetben ő vitte el a pálmát.

A Józsi gyerek roppant erejét örökölte tőle, ugyisintén a mesterségét. Ő is korcsmáros lett, de amikor — elég fiatalon megházasodott, már egy nagyobb szeszraktár fölött rendelkezett. Ő már komolyabb ember volt, nem csinált cirksuzt az erejéből és evészi versenyeit is a nyilvánosság kizárásával, otthon bonyolította le.

Soha eszébe nem jutott volna elhagyni a pálinkáshordókat, ha közbe nem jön a háború az ő konjunkturáival. Blumenstein József bevonult és szakaszvezetői rangban a háború derekán visszakerült a frontról sebesülten. Egy ideig különböző kórházakban kezelték, azután szülővárosában kapott könnyebb beosztást, amely mellett el tudta látni üzleti ügyeit. Azonban a kivételes rendelkezések nagyon megnehezítették a szesz beszerzését és akkor Blumenstein a cukorra „vetette magát”. A nagysurányi cukorgyár a közelben volt és az élelmes embernek régebbi jó kapcsolatai voltak a portástól az igazgatóig. A maximált és kontingentált cukor nagyon alatta maradt az igényeknek, de Blumenstein ellátta nemcsak saját városának jómódú cukorfogyasztóit, hanem kiterjesztette Nyitrán túl Privigyéig a „cukor-boltot”, amelyen váratlanul jócskán keresett.

De megvolt neki a jó családi szokása, hogy a keresetével és vagyonával soha nem kérkedett, sőt mindig szegény embernek akart látszani. A háború végén már nem titkolhatta. Mert akkor hol Bécsben, hol Prágában, hol Berlinben bukkant föl a tözsdéken, ahol valuta-üzletekkel operált kivételes szerencsével. Ugynevezett nagy fiú volt. Ahol megjelent, ott nagy érdeklődés és kíváncsiság kísérte, mindenki azt vett és azt adott, amit Blumenstein „der feste”. A szilárd Blumenstein — ez volt a neve a börzéken. Az osztrák és német inflációt mintha egyenesen neki csinálták volna és a szokos szilárdulása is a szilárd Blumenstein szilárdította.

Akkor azután már volt autója, villája, bérháza Bécsben és Berlinben. A házat Érsekújváron nem adta el, a gyermekek a svájci nevelőintézetekből idejöttek nyaralni, hogy szemlétől lássák, honnan lehet elindulni a gazdagság magasságai felé. De ebben a kellemes helyzetben is került a feltűnést. Börzetaársai előtt gyakran mondogatta:

— A háboruban megtanultam, hogy mindennek hozzá kell hasonulni a környezethez, csak így lehet elkerülni az ellenség figyelmét. Azért nem építetek lármáskülsejű villát és azért veszek kültekli házakat. Nincs jobb lakó a szegény embernél.

Mindenki azt hitte, hogy ez a természetlestabilizálódik Blumenstein Józsiiban, de a pénz ördöge, ugylátszik, megszedítette, már nem elégedett meg a nagy polgári jóléttel, hanem Castiglioni és hasonló börze-diktátorok dicsőségére pályázott. Szűk volt neki a vesztes országok börzéje és Párisba ment át, mintán a leg-szükségesebb tözsdéi franciát valahogy elsajátította. Itt azonban a rendes börzei „munkával” nem boldogult és nem is volt tekintélye. A magyar államadósságok címleteinek Franciaországban való elhelyezésére vetette magát és ezzel akarta elérni célját.

Tavaly e sorok írója találkozott vele Bécsben. Blumenstein ezt mondta:

— Ide hallgass! Az ember egyszer él. Boldog, aki minden jó alkalmat ki nem használ! Amikor erre azt válaszoltam, hogy kár az energiákat pocskolni újabb vagyonok szerzésére, amikor a meglevő is egyre fiadzik, olyan

Ingyen kaphat Aladdin lámpát, ha siet!

Ennek érdekében

I. ismernie kell annak előnyeit:

1. Hófehér, nyolcvan gyertyafénnyel világít,
2. petróleum fogyasztása **40** bani óránként,
3. füst, zaj, szag és korom **nélkül** ég,
4. levegőpréslés, előmelegítés **nélkül** működik,
5. szavatoltan tűz- és robbanásmentes.

II. az alanti szelvényt kitöltve, sürgősen hozzánk be kell küldenie:

Itt levágandó!

Román Aladdin Kereskedelmi Rt.

Timisoara

Strada Gen. Joffre 4.

Alulírott is ingyen óhajtok egy Aladdin lámpa birtokába jutni.

Név: _____ cím: _____

Foglalkozás: _____ ucca: _____

komolysággal, mint egy bölcs, aki nem a hordó mellett, hanem a hordóban elmélkedett, szölt Blumenstein:

— Fiam, az ember nem tud megállani a vagyonával. Aki ezt megteszi, az egy béna ember, egy halott. Nekem muszáj dolgozni és pedig — fölfelé.

Akkor nem gondoltam, hogy Blumenstein

nevével nagy cikkek hasábjain fogok találkozni. De vajjon ő maga gondolt-e erre, amikor a magyar állampapírokat ládaszámba csempészette át Franciaországba, ahol az értéktelen papírok hirtelen eredeti értékük harminkét százalékát nyerték vissza.

A Santé-fogházban lesz ideje e fölött is gondolkodni. G. H.

22 ház és 2 gyermek esett áldozatul a páncélcsehi tűzvésznek

(Cluj-Kolozsvár, november 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) Borzalmas tűzvész pusztított tegnap délután két órától egész éjjel utánig a Kolozsvártól mintegy 45 kilométer távolságra levő Páncélcseh községben. A tűz a falu szélén levő malomban keletkezett, ahol a kéményen keresztül kihányt szikrák meggyújtották az udvaron levő szalmakazalt s a faluban dühöngő óriási szélvihar következtében a lángok átesaptak a szomszédos házakra is. Néhány percen belül már az egész ucca lángokban állott.

A tűzvész miatt valóságos pánik vett erőt a falu lakosságán, mely különösen akkor érte el tetőfokát, amidőn üzembe akarták hozni a falu fecskendőjét, de az nem működött. Ezután a falun keresztül siető patakából vedrekkel hozott vízzel próbálták a tüzet lokalizálni, a tűz azonban továbbterjedt. A tűz felháromkor keletkezett s alig fél öt órakor jutott eszébe a falu csendőörösparancsnokságnak, hogy a kolozsvári tűzoltó laktanyától segítséget kérjen. A kolozsvári tűzoltóság legénysége több fecskendővel felszerelve egy óra leforgása alatt már Páncélcsehbe érkezett a tűz színhelyére s megkezdte az oltási munkálatokat. A tűzoltók óriási erőmegfeszítéssel fogtak hozzá a szél által szított tűz lokalizálásához. Ekkor már huszonkét ház volt a lángok martaléka s a tűzoltó legénység derekas munkájának sikerült megakadályozni ennek a számnak a növekedését.

A lángok által okozott többmillió lejes káron kívül a tűz emberáldozatot is követelt.

Két apró gyermek bennégett az egyik házban, amelynek szalmából volt a födele

A szülők mezei munkán voltak s így senkinek nem jutott eszébe a két tragikus véget ért gyermek. Mialatt a lángok sitergeve csaptak az ég felé, s recsegeve omoltak be az épületek, mialatt az istállókból az állatok borzalmas bőgése rázta meg a levegőt, a lángokban álló házsorok között drámai jelenetek játszódtak le. Anyák sikoltozva keresték gyermekeiket. Az emberek jajveszékelve és tehetetlenül nézték, mint pusztul el egész vagyonuk...

A kolozsvári tűzoltókkal egyidejűleg autóján megérkezett Dan Parten prefektus és Simu Octavian alispán, akik megdöbbenve nézték a tűz pusztításait. A prefektus kijelentette, hogy szigorú vizsgálatot indít annak megállapítása végett, hogy kit terhel a felelősség a vízfecskendők rosszkarban tartásáért, egyúttal ígéretet tett arra, hogy a szerencsétlen tűzkárosultakat rendkívüli segítséggel fogják részesíteni. A tüzet alig éjjel után egy órakor sikerült teljesen oltani. A szemlélőnek borzalmas látványt nyújtottak a még füstölő romhalmazok, a megüszkösödött és kietlen uccasorok.

Valószínű, hogy ez a drágán megfizetett társaság arra fogja ösztönözni az illetékes hatóságokat, hogy a legrövidebb időn belül megszervezzék az önkéntes tűzoltóárdákat és rendezzék az elhanyagolt és használhatatlan tűzoltó felszereléseket.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és borsági közélet napilapja.
 Szerkesztők: Giszka János és dr. Marton Ernő
 Feltalálószerkesztő: Marton Ernő.
 Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Szombat

Szida: Vajéra
 5688, Chesván 17.
 1927. nov. 12.

— **Badescu Rosiori táblai főfelügyelő** ankétja a speciális erdélyi jogi problémák ügyében. Ma kolozsvárra érkezett N. Badescu Rosiori az ország összes ítélőtábláinak főinspektora, hogy ankétot tartson a telekkönyvekkel kapcsolatban felmerült ügyekben. A sajtó annak idején beszámolt arról, hogy dr. Pordea Augustin kolozsvári ügyvéd interpellációt jelentett be a kamarában és kérte, hogy a telekkönyvek körül felmerült nehézségeket hársítsák el. Ezenkívül a telekkönyvi eljárások ügyvédi díjszabására vonatkozólag is interpellált. Dr. Pordea kijelentette, hogy az arbitralis díjszabások alkotmányellenesek és az ügyvédi kar erkölcsi érdekeinek szempontjából a díjszabások törvénybe iktatása okvetlen szükséges. Badescu Rosiori táblai főfelügyelő ankétja van hivatalos tulajdonképpen tisztázni a telekkönyvekkel kapcsolatos ügyeket. A főfelügyelő ezenkívül tanulmányozni fogja Erdély speciális joggyi problémáit, valamint a tökéletes unifikálás lehetőségét. Valószínű, hogy Badescu Rosiori referátuma alapján a parlament téli ülészakán több speciális erdélyi joggyben benyújtott interpelláció felett fog dönteni.

* **Mintás Cord bársony** 98, 118 és 150 lej, a Gólya-Áruházban.

— **Az Angol Bank vezérigazgatója** Budapestre. Budapestre jelentik: Otto Niemayer, az Angol Bank vezérigazgatója szombaton Budapestre érkezik, hogy visszaadja Bud. pénzügyminiszter londoni látogatását. Niemayer két napig fog Budapestben tartózkodni, ahol vezető pénzügyberekkel fog érintkezni.

— **Eljegyzés.** Goldring Rózsikát Oradea-Mare eljegyezte Weinstock Maier Saturnare. (Mindkét külön értesítés helyett.)

— **Elhalasztották a „kolozsvári Studio“** szombat estére kitűzött irodalmi perét. A Studio vezetősége f. hó 12 re, szombat estére a kolozsvári iparkamarában irodalmi estélyt szándékozott összehozni. Az engedély kiadása körül azonban nehézségek támadtak, úgy, hogy a Studio kénytelen volt a társulást elhalasztani.

* **Az akut izületi rheumatizmus** a láz után sokszor erős fájdalmakat, duzzadtságot és merevséget okoz. Ezen legegyszerűbben a póstyéni iszap házikurával segíthetünk, mely iszap az n. n. Pi. Qa. iszapkocka és Gamma kompressz név alatt jön forgalomba. Minden gyógytárban és drogériában kapható. Vezérképviselő Singer L. gyógyszer. Timisoara II. Str. Tegle 2.

* **Kalap-bársony** minden színben 95 lej, a Gólya-Áruházban.

Moravetz - Timisoara

az ország kottaközpontja, gyors és pontos szállítása, legolcsóbb árai közismertek. Jegyzékek ingyen.

* **Értesítés.** Az ort. Chevra Kadisa Elöljárósága és választmányja f. hó 13-án, vasárnap délután 3 órakor előljárási, délután 5 órakor választmányi ülést tart, melyet választmányi, illetve előljárási tagjai részére ezután is tudomására adja.

— **Halálozás.** Goldberger Róza a napokban huszéves korában meghalt. A fiatal lány temetése nagy és színtel részvétellel ment végbe.

A MAGYAR SZINHÁZBAN A JÖVŐ HÉTEN BROADWAY

— **Eltűnték a vak lovak használatát.** A kolozsvári rendőrprefektúra rendeletet adott ki, amelyben eltűnt a favarosoknak, a bérkocsisoknak valamint az összes lótulajdonosoknak, hogy a város területén vak lovakat használjanak. A rendőrprefektúra ezzel a rendelettel az utóbbi időben a lovak vaksága miatt előfordult gyakori összeütközéseket akarja kiküszöbölni.

Ej uchnyem!

Volgai hajósok dala. Örökszép orosz dal, poétikus magyar szöveggel 36 lei. — Mindenütt kapható

— Vasárnap temetik Szomaházy Istvánt.

A tegnapi Budapesten tragikus körülmények között meghalt Szomaházy Istvánt, a magyar Courts-Mahlert vasárnap fogják eltemetni a budapesti művészvilág megilletődött részvétele mellett. Szomaházy Istvánt a nyugati hangra szert tevő modern magyar irodalom egyik jónévű, bár nem komoly jelentőségű alakja dőlt ki ama írók sorából, akik Jókai és Mikszáth után a könnyebb fajtájú regényt megkapván, sok színnel, de minden mélyebb emóció és emóciókeltés nélkül művelték. Szomaházy derűskedélyű, szórakoztató író volt, aki romantikus ízű történeteit előszeretettel válogatta az arisztokrácia és a lipótvárosi plutokrácia köréből, annak ellenére, hogy ő maga pályáját szegény zsidó-fiúként kezdte, aki hosszas küzdelmek után küzdötte fel magát a hírnév magaslataira. Írásműveit könnyű fajsúlyuk ellenére is elegáns stílusban találta fel s talán ez okozta, hogy évtizedeken keresztül legkedveltebb írója volt a középosztály félművelt elemei-

nek, sőt néha a könnyebb szórakozást kereső, komoly műveltségű embereknek is. Minden bizonnyal nagyon sokan vannak, kik könnyes megilletődéssel gondolnak vissza a kedves mesemondóra, akit életében annyi sok csapás ért.

Mindenütt kaphatók:

és
URSUS-Extra világos
HEMULUS dupla malata
 kolozsvári sörkülönlegességek
URSUS-CZELL sörfőzde
 Kolozsvár (Monostor)

* **Sima Cord bársony** minden színben 88 lej, a Gólya-Áruházban.

— **A magánalkalmazottak taggyűlése.** Folyó hó 13-án, vasárnap délután d. e. 10 órakor az alkalmazottak szövetségének cluji csoportja fontos napirenddel taggyűlést tart, Str. Maloasa 6. szám alatt.

Megfiatalítja arcát, ha öszülő haját valódi „Amerikai hajfesték“-kel eredeti színűvé változtatja. **Nem piszkít! Nem kopik le!** Ára utasítással 60 lei. Mindenütt kapható. **Mária-puder** 20 és 35 lei. Szappan 18 lei. Főlerakat: **CSÁSZÁR** patika, Târgu-Mures.

BIZTOS HATÁSU

MINDENNEMU HULESBOL EREDŐ BETEGSEG ESETEN:

SPANYOL-NATHA- FEJ- KAR- LAB- IDEGFÁJDALOM- SZU- RAS- KÖZVÉNY

Kapható minden drogériában és gyógyüzletben.
ZAHARIA-CERNATESCU BUCURESTI
 STR. POPA NAIN, No. 181

His Master's Voice, Poli-
 dor, Columbia gépek **EDISON-nál**

Meférkezett tollu és pihe a friss bánati a „RECORD“ paplan áruházba, Strada Vlahuța (Bolyai-u.) — Ugyanott paplan, matrac és fehérmű kapható.

Világmárkás zongorák

engros árban részletre is. — 5 évi jótállással
Sternberg -- Oradea
 Regele Ferdinand 14.

Eltűnt egy fiatal 17 éves leány

arcáról a csunya éktelen szeplő, májfolt ránc és bibires, miután a Dr. Biro féle Havasi gyópár Krém, szappant és mosdó vizet használta. Kapható minden gyógyszerárban, drogériában.

FOCUS

tűzifavállalat
 előnyösen ismert tűzifabeszerezési forrás, Cluj
Str. Gheorghe Enescu 3.
 Tel. 4-88 (volt Gyufagyár-u.) Tel. 4-88

Az ön költséges utazása Bucurestibe felesleges! Adler Hugo általános kereskedelmi iroda Arad és Bucuresti expositurája, minden ügyét gyorsan és megbízhatóan elintézi, saavatosság mellett. Megbízásokat átvesz Adler Hugo irodája, Arad, Str. Romanului 18. — Telefon 7-97. — vagy Adler Hugo irodája Bucuresti, Str. Antim 4., emelet IV. (Lift)

Legjobb a Béldi - kézfinoító

Puhít, fehérít, finomít. — Kapható mindenütt.

Főraktár:

EMKE - drogueria

Cluj (Kolozsvár)

— Egy budapesti kokaincsempész felgyújtotta önmagát. Budapestről jelentik: Klabacs Gábor foglalkozás nélküli egyén Ó-utcai lakásán felgyújtotta önmagát és súlyos égési sebeket szenvedett. Kórházba szállították. Klabacs ismert kokaincsempész. Ma délelőttre is idézése volt a rendőrségre, valószínű, hogy ez okozta elhatározását.

— Az olasz Rivierán szökőár pusztít. Genuából jelentik: Az olasz Rivierán hatalmas szökőár pusztít, mely Sturba fürdőhelyen elöntötte az utcákat, Genuában a védőgátakat, Nerviben a pályaudvart. Ittában be kellett szüntetni a hajógyár munkáját.

— Az „Ezra“ újból megkezdte kulturális és orvosi előadás-rozátát. Mindenki előtt ismeretes az az eleven kulturtevékenység, amelyet az „Ezra“ Zsidó Főiskolai Hallgatók Egyesülete részben kulturális és cionista előadáson, részben orvosi szakelőadások rendezésével tavaly kifejtett. Ezt a tevékenységet az „Ezra“ fokozott intenzitással fogja az idén folytatni és első nyilvános gyűlést a hó 13-án vasárnap d. u. fél 5 órakor a Reg. Ferdinánd uti neolog iskolában tartja meg, mely alkalommal dr. Hamburgné-Becski Irén Peter Altenberg bécsi írótól, dr. Herskovits Ferenc pedig „Adó és adomány“ címen tartanak előadásokat. Az egyesület vendégeket is szívesen lát.

— Letartóztatták egy amerikai gőzös kapitányát. Newyorkból jelentik: A „Laplanre“ gőzös másodtisztjét letartóztatták. Feltűnt, hogy a kapitánynak rendkívüli nagy cipője van. Vizsgálat alá fogták, mely után kint, hogy százezer dolláros gyémántgyűrűt rejtgetett cipőjében. Bevallotta, hogy szervezett csempészbanda vezére, amely Antwerpen és Newyork között működött.

Héber lemezek

Pinkászovics, Rosenblatt stb. világhírű kántoroktól

LEPAGE gramofonosztály
Kolozsvár

Szőlőoltványok amerikai sima és gyökeres vesszők legjobban és **garantált fajtisztán** kaphatók **Caspari Fr.-nél, Medgyesen, jud. Tarnava-mare.** Arjegyzék kívánatra.

WIRTH zongorák

Angol és bécsi mechanikával. vadonatúj, továbbá rögzített kereszthurok, fémszerkezetű, kitűnő zongora 50.000 leiert sürgősen eladó.

ROSENBERG zongorarakta CLUJ
Calea Victoriei No 5

Staniole

és színes selyempapírok

Bernát papirosáruházban, Cluj, Fötér

Prima tűzifát

legjutányosabban házhoz szállít **FISCHER** fatelep, Cluj, Str. G. Enescu 15. (Gyufagyár-u.)
Telefon 1300

Közgazdaság

Amerikában a kormány diktálja a pénzpiac Európával szembeni hitelpolitikáját

Olyan államok, amelyek háborus adósságaikat nem rendezték, nem kapnak kölcsönt

Newyork, november 11. Az amerikai pénzpiac az utóbbi időkben többször megismétlődött, hogy a kibocsátó intézetek az utolsó percben megtagadták a külföldi államok által kért, gondosan előkészített és jól beharangozott kölcsönök plasztizációját. Az egyre sürűbben meghiusuló kölcsönök érthető megütközést keltenek különösen az érdekelt államok körében, amelyek nem tudták az amerikai piac hangulatváltozását megérteni. Ezeknek a pénzügyi fiaskóknak az oka egyszerűen az, hogy

az amerikai pénzügyek minden egyes kölcsön folyósítása előtt ki szokták kérni az Egyesült Államok pénzügyminisztériumának véleményét.

Körülbelül szeptember óta a pénzügyminisztérium szigorúan megszabott hitelpolitikát diktál a bankoknak, amelyeknek tudomására adta, hogy a jövőben mindig meg fogja tagadni hozzájárulását a különösen olyan államok részére való kölcsönfolyósítástól, amelyek az Egyesült Államokkal szemben fennálló háborus tartozásukat még nem rendezték. Ezen államok közé számít Románia is. Ugyancsak nem fog hozzájárulni az amerikai kormány olyan kölcsönökhöz sem, amelyeket bizonyos monopolisztikus jellegű szervezetek akarnak az amerikai piacon

Husz százalékkal felemelik a fedett vasúti kocsik használati díját. Az államvasutak vezérigazgatósága elhatározta, hogy a ládáknak továbbított automobilonál, ballasztoknál, kerékbandázonál, üvegedényeknél, nyerscsontszállítványoknál, tűzifánál, homoknál, oszlopoknál, farudaknál, ócska vasúti sineknél, talpárknál, kisebb gépeknél és vagonoknál, amelyeket rendes körülmények között nyitott kocsikban szokás szállítani, ha a feladó fél azokat fedett kocsikban kívánja továbbítani, a CFR 20 százalékos díjtöbbletet fog felszámítani a jelenlegi tarifátelek alapján. Ez a rendelkezés december 15-ikén lép életbe.

Vasárnap állapítják meg az új adótörvény végleges szövegét. Vasárnap délelőtt a pénzügyminisztériumban Victor V. Bădulescu pénzügyi államtitkár elnöke alatt értekezletre ülnek össze az ország pénzügyi felügyelői és inspektorai. Az értekezlet megvitátja és végleges formába önti az egyenesadó törvény megváltoztatásáról szóló javaslatot és megállapítja annak életbe lépési módjait. Az értekezlet állásfoglalása értelmében azután az összes pénzügyigazgatóságok

kihelyezni, mert az ilyen kölcsönök rendszerint nem nyújtanak elég garanciát arra, hogy az aláírók megkapják a pénzüket után járó illetményeket, sőt magát az aláírt összeget sem.

Az amerikai kormány nem tartja ajánlatosnak az olyan kölcsönöket sem, amelyek fegyverkezési, municióvásárlási és más improduktív célokat szolgálnak.

Ebben a kérdésben azonban még nem jött létre végleges állásfoglalás. Érdekes, hogy a pénzügyi kormány új hitelpolitikája ellen a bankok nem nagyon tiltakoznak, habár a gyakorlatban a pénzügyi körök nem mindig azonosítják magukat az egyes kölcsönök kormányhatósági jóváhagyásával, vagy elutasításával. A bankemberek ugyanis azon az állásponton vannak, hogy egy kölcsön visszautasítása káros befolyással van az illető országnak Amerikában is jegyzett értékpapírjaira. Ezzel szemben viszont azt a körülményt, ha a kormány hozzájárul egy kölcsön folyósításához, a közönség garanciának és a kölcsön jegyzésére való ajánlásnak tekinti, ami gyakran súlyos tévedésekre vezethet.

Annyi bizonyos, hogy ezek után az európai államok sokkal nehezebben fognak tudni az amerikai pénzpiacra kölcsönhöz jutni.

körrendeletet fognak kapni a mezőgazdasági és házigatlanok megadóztatásának ezutáni módosításáról.

Arverési napló. 1927 november 26-án délelőtt 11 órakor a RMS vezérigazgatóságának helyiségében árverés lesz 2760 kg. 3 as számú cinkezett lapos drót és 10 kg. 0-65 mm. vastagságú cinkezett kerekdrót szállítására. A mintakkal ellátott ajánlatokhoz 3 százalékos garanciát kell deponálni, amelyet megrendeelés esetén 10 százalékra kell kiegészíteni. November 21-én délután 4 órakor a bukaresti Arzenálnál árlejtés lesz a következő anyagok szállítására: 235 kg. repceolaj, 205710 kg. ásványolaj, 30500 kg. lakkfesték, 63 db. ecset, 161 kg. fehér ólom, 260 kg. lenolaj, 150600 kg. terpentin, 50 kg. vazelinolaj, 10 kg. főzött lenolaj, 28500 kg. fehér vazelin, 313 ezer 500 kg. törölrongy, 1274 iv smirglipapír, 71500 kg. smirglipapír, 437 kg. vaslemez, 136 kg. rendes acél, 20 kg. rapidacél, 10 kg. cromnichel-acél, 482 drb. üvegezett papír, 304 kg. öntött szeg, 26300 kg. acéllemez, 2620 csomag srófszeg, 42500 rézlap, 130800 kg. öntött acél, 45 köbméter oxigén

Tőzsde

A piac lanyha és üzlettelen.

Devizák	Kolozsvár	Zürich		Páris	Bukarest	Budapest	Bécs	Prága	Newyork
		nyitás	zárlat						
Zürich	3115—3125	—	—	—	—	—	—	—	—
Newyork	161—16150	51850	51855	—	1120	11015	13674	65060	1225
London	787—789	2526	252620	—	161	571	70885	3375	—
Páris	635—640	2037	203670	—	787	2781 ³ / ₄	345375	16442	48721
Milano	885—890	2820	2816	—	635	2242 ¹ / ₂	2784	13254	39287
Prága	478—479	1537 ¹ / ₂	1537	—	881	3100	3851 ¹ / ₂	18272	54362
Budapest	2830—2835	9082 ¹ / ₂	9082 ¹ / ₂	—	479	1692	21 ⁷ / ₈	—	296 ¹ / ₂
Belgrád	—	913	913	—	2825	—	12413	59095	—
Bukarest	—	321	321	—	284	1005 ¹ / ₂	1248 ¹ / ₂	5943	176 ¹ / ₄
Varsó	—	5820	5820	—	—	353 ¹ / ₂	43875	2090	62
Bécs	2280—2285	7317 ¹ / ₂	7315	—	1810	6405	7948	37860	—
Berlin	3855—3860	12365	12365	—	2282	805870	—	47630	—
					3855	13617	16906	80505	—

Száz lej árfolyama: Zürich (utó) 321, Páris —, Budapest 353¹/₂, Bécs 43875, Prága 2090.

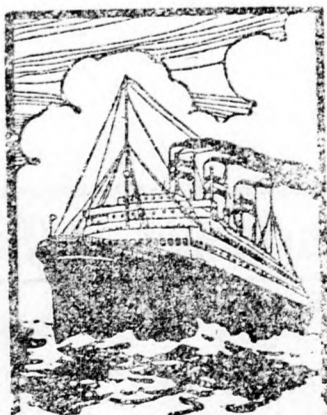
STANIOLLEPAGE - SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

és 5800 köbméter fenyőanyag. A feltételeket az Arzenál irodájában lehet megtudni naponta 10 és 12 óra között. **November 22-én**, délelőtt 11 órakor a nagyváradai városházán árlejtés lesz egy Bergmann-féle falgázrostély szállítására, amely egy 250 köbméter felületű gőzüzemre jön felszerelve. Garancia 10 százalék. **November 23-án**, délelőtt 11 órakor a nagyváradai városházán árlejtés lesz a következő szénmennyiségek szállítására: 2500 tonna, láncra járó automata rostélyon való elégetésre. A szén egy-séges minőségű és legalább 5500 kalóriájú kell legyen, legfeljebb 23 százalékos idegen anyag-gal; 3000 tonna, sima rostélyon való elégetésre, minimális kalória 4500, idegen anyag 27 százalékos; 2000 tonna legalább 3500 kalóriás lig-nit, amely Bergmann-féle falgáz-rostélyon való elégetésre alkalmas; 7500 tonna cser vagy bükk rüfifa, amely lehet hasított állapotban, legfel-jebb 20 százalékos röntartalommal, vagy pe-dig az egész mennyiség rönkfa lehet 80—150 milliméter átmérőjű. **November 23-án** délelőtt 11 órakor a máramaroszi erdőgazgatóság-nál árverés lesz 1864 szál bükkfára és 646 köbméter bükkfaágra. Kikiáltási ár 25910 lej, garancia 5500 lej. **November 29-én**, délután 5 órakor a kolozsvári városházán árlejtés lesz 2000 tonna motorin-olaj szállítására, amely a város villamosműveinek egyévi szükségletét fe-dezi. A feltételeket a villamosmű irodájában lehet megtudni.

Az importált szőlőoltványokhoz egész-ségi bizonyítványt kell csatolni. A legújabb pénzügyminiszeri rendelet szerint, amelyet a föld-mivelésügyi minisztérium átirata alapján küldött szét a vámhivatalokhoz, a külföldről importált szőlő-oltványoknál a jövőben be kell szerezni az export-áló ország valamelyik illetékes hatóságától egy bi-zonyítványt, amely igazolja, hogy az oltványok telje-sen egészségesek és nem szenvednek semmilyen szokásos szőlőbetegségben.

A fogkrém és a hajmosószerek 15 szá-zalékos luxusadót fizetnek. A pénzügyminisz-terium ma körrendeletet intézett az összes vám-hivatalokhoz, amelyben közli, hogy a fogpaszták és hajmosószerek forgalmi adóját a tarif unitar 1846. tétele alapján kell inkasszálni. A rendelet-ben hivatkozott tétel szerint a fogpaszta és a haj-mosószerek elsőrendű luxuscikket képez és így az importált áruk után 15 százalékos fényüzési illeték alá tartoznak.

Nem kell 20 százalékos értékvámost fi-zetni a külföldről behozott likőrök után. Az 1927 október 4-én kiadott 252801. számú körrendeletre való hivatkozással a pénzügymin-isztérium a napokban újabb utasítással látta el a vámhivatalokat, amelyek értelmében a külföldről importált likőrök és konyakok után csupán 15 százalékos luxusadót kell fizetni, nem pedig 20 százalékos értékvámost is, amely csak a külföldi szeszre vonatkozik. Az impor-tált likőrök, valamint rumok és konyakok után a forgalmi adón kívül literenként 100 lej fogyasztási illetéket fognak felszámítani a vámhivatalok.

Délamerika Argentina, Brazília, Uruguay, Chile és Peru

Keletindia Columbia, Venezuela, Cuba, Mexico felé

a Hamburg—Amerika Linie modern oceángőzösei-vel. Minden héten indul Hamburgból. Félvilágo-sításokat és prospektust készséggel ad a

Hamburg—Amerika Linie
S. A. R.

Igazgatóság: L. H. LAZAROVITZ,
Bucuresti, Calea Grivitei 183.
Cluj, Calea Regele Ferdinand 69.

MAGYAR SZÍNHÁZ Heti műsor

Szombat fél 4-kor: Bánk-Bán. (Ötödik ifjúsági előadás nagyon olcsó helyárral Poór Lillivel, Szentgyörgyi Istvánnal, Janovics Jenővel. Bevezető előadást tart: Császár Károly. Sorozatszám: 98.)

Szombat 8 1/2 órakor: Egy új Velencében. (Kolbay Ildikóval, László Andorral, Mende Klárral. Napi bérlet 16. szám, B. Sorozatszám: 99.)

Vasárnap 3-kor: Vig Özvegy. (Olcsó helyárral Kolbay Ildikóval László Andorral Sorozatszám: 100.)

Vasárnap 6-kor: Éljenkert. (Újdonság 6 odaszor. Sorozatszám: 101.)

Vasárnap 8 3/4-kor: Csókos asszony. (Kolbay Ildikóval, Mende Klárral, László Andorral, Ihász Aladár-al Új szereposztással. Napi bérlet 16. szám, C. Sorozatszám: 102.)

Hétfő: Husvét hete. (Újdon-ág először.) Utána Tudós nők. (Molière reprim. Première bérlet 14. szám. Sorozatszám: 103.)

A színházi iroda közleményei

Ma este: Egy új Velencében. A Keringő-királynak Strauss Jánosnak a Cigánybáró és Denevér szerzőjének legszebb és legművészebb tökéletes-ségű operettje az Egy új Velencében, ma este harmadszor kerül színpadra.

Husvét-hete és Tudós nők. Première lesz hétfőn est- a Magyar-színházban. Säulessenak misz-tikus egyfelvonásos darabja a Husvét hete fog szín-rekerülni Bumbesti Victor rendezésében Poór Li-livel, Laczkó Arankával, Tóth Elekkel, Kemény Lászlóval, a főszerepekben. A Husvét-hetével egy-este lesz a Tudós nőknek Molière évtizedek óta nem adott vigjátékának reprimé.

Vasárnapi előadások. Három előadás lesz vasárnap a Magyar-Színházban: Három-órakor olcsó helyárral adják a Vig-özvegyet Kolbay Ildikóval és László Andorral a két vezetőszerepben. — Hat órakor az Édenkertnek lesz hatodik előadása. Poór Lillivel, és Marsi Gizivel. — Háromnegyedkilencor pedig a Csókos-asszony: című nagyszerű Zerkovitz operettnek lesz az évadban az első előadása új sze-replőkkel: Kolbay Ildikóval, Mende Klárral, László Andorral, Ihász Aladár-al. A vasárnapi előadá-sok jegyeiről, tanácsos előre gondoskodni.

Broadway. Ez az újdonság, amit Kolozsvárott mindenki meg fog nézni. Ez az a darab, amely min-denkinél tetszeni fog. Aki az vigjátékot szereti, az talál ebben jüzi, nagyszerű mulatságot Aki az izgalmat szereti, az egyik ámulatból a másikba fog-esni. Táncc, ének, muzsika szövi át a legérdekfeszítőbb mesét. Igazi amerikai darab. Nem csoda, hogy 2500-szor adták New-Yorkban s Londonban is az 1000-ik előadása felé közeledik. Soha még szinda-rarabnak ilyen sikere nem volt. A kolozsvári színház az igazgató rendezésében legaprólékosabb rész-letekre is, kiterjedő gondossággal készül a nagy pre-miere. Mindenki nagy sikert jósol a darabnak és előadásnak egyaránt. A siker egyik garanciája a nagyszerű szereposztás is: A drámai társulat java erői indulnak csatába a sikerért: Poór Lili, Táray Ferenc, Janovics Jenő, Petróczy Alice, Marsi Gizi, Ihász Aladár, Székelyhidy Adrienne, Miklóssy Mar-git, Kiss Manyi Kőszegi Margit, Mihályfy László, Kemény László, Selmeci Mihály fogják a főszere-pekét játszani. Csütörtökön este lesz a Broadway premierje. Erre a csütörtöki estére vasárnap reggel 9-kor kezdő árúsitani a pénztár a jegyeket.

A cluji

„TACAMUL“

Ezüstáruvgyárban készült minden darab evőeszköz és dísz tárgy ezen

gyárjellel

van ellátva.

800-as finomság!

Gyártmányaink minden jobb ékszerüzlet-ben megrendelhetők. — Vízszeladónak:

„TACAMUL“ Ezüstáruvgyár,
Cluj, Str. Memorandului 17.

Telefon 29. Sürgőnycim: „Tacamul“

Művészi blondel képkeretek

Keretek javítását, mindenféle aranyozásokat szak-szerűen készít Somlyai, Cluj, Str. Iuliu Maniu 7. sz.

APRÓHIRDETESEK

Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betű-vel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. Allás-keresőknek 30% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jellegesen le-velet csak egy továbbított ha portobélyeg mellékelve van. **Eljegyzési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej.**

Utazók! Berkovicsn

Oradea, Zöldfa-utca (Str. Nicolai Iorga) 19. Izletes konyha. Kerthelyiség.

Ajánlok higienikus kezeléssel Erdélyszerte el-ismert, a nagyváradai Rabinátus által ellátott hechscherrel, frissen olvasztott **ארטה כשר** libazsirt, bőrt, hájat és füstölt-húst, a legolcsóbb árban. Francó. **Friedmann Sámuel, Oradea, Str. Cuza Voda No 6.**

T. Hölgyek!

Modern bubi transformációk, Postiche frize-tek felelősség mellett a legolcsóbban és leg-lelkülméretesebben nálam szerezhetők be Tar-tós villanyos ondolálás, amelynek tartósságáért 6—7 hónapig felelek. Párisból kintüntetve hajfestészetit tere. Minden színben, feismer-hetetlenül, Párisi hennével, csak MUSSA Gyulánál kapható, Str. Memorandului 10. Estélyi és színes parókák kölcsönzése.

Benősülésre keresek há-ziasan nevelt, jó megjele-nésű, intelligens rokonon-részére oly korrek, józan-életű, hozzávaló vallásos zsidó agglégényt vagy öz-vegyet (esetleg egy gyer-mekkel) 40—50 év között, aki házassága révén haj-landó és képes nagyobb városban levő régi detail tűzfüzületet vezetni és fejleszteni. Reflektánsok irjanak „Szerény“ jelige alatt az Új Kelet kiadó-jába. 3367

Perzsaszönyegek 1600-
Leitől m² kapható és meg-rendelhetők, „Covoara“
Str. Londrei 26. 3420

Orth. koser liba és kacsa, libahus, háj, frissen olvasz-tott libazsír 120 lejért. — Füstölt hus állandóan kapható Ábrahámnál, Ti-már-u. 2. szám.

**PERZSASZÖNYEGEK-
re van szük-sége? akkor írjon a következő címre:
Schulhof Emilné
„ORIENT“ Szövé-
művészeti iskola
ORADEA-M. RE,
Str. Eoisc. Ciuro-ganu No 14 mely-már évek óta a leg-tökéletesebb gyap-u és selyem perzák,
svéd és francia szö-
vött gobelének, első-rangú angol gyapjú és selyem fonalak,
szőnyegtervek, szö-
vékelések, legelő-n, ősebb beszerezési forrása. Vidéki un-dulések utánvétellel gyorsan és pontos-an eszközöztetnek.**

Egy különbejárta szép butorozott szoba kiadó. Cim a kiadóban.

Keresek szoba-konyhás lakást, ahol istálló is van 5—6 tehén részére. Ügy-nökök díjaztatnak. Cim: Fraternitas-nyomda, Str. Baron L. Pop 10.

Perfect román, magyar, nyelvűdással, üzletben háztartásban jártas zsidó-lány állást keres. Esetleg gyermekekhez. Ajánlato-kat „Komoly“ jeligére a kiadóba kér. 3419

Házasságot előkelő kö-rökben eredményel kö-zvetít. Előjegyzésben különféle koru és val-ásu hölgyek és urak. Bizony Ferenc házassá-gközvetítő irodája Timisoara, IV. Bul. Berthelot 21.

URAK!

Kalapítisztitás, festés, alakítás és vasalás FEHÉR kalapüzem Cluj
Str. Memorandului, (volt Unió-u.) 21.

Két intelligens lány teljes ellátást kaphat. Ugyanott ebéd és vacsora havi 1500 leiért kapható. Cim a ki-
adóban.

Előkelő családból származó, 36 éves, jó kül-sével és szép lélekkel bíró hajadon vagyok. Vagyonom 2,500,000 lei és berendezés. Intelli-gens urak ismeretségét keresem komoly házasság céljából. Leveleket teljes címmel „Téli esküvő“ jeligére a ki-
adóba

Bőr-kabátokat

speciális módszerrel a legtokéletesebben fest és javít **Hygienia** kelmeifestő és vegytisztító üzeme (Dávid F.-u. sarok) Str. Cotita 1. Ugyanott mindenemű ruhafestés, tisztítás